

Jānis Balodis

VISI MANI PREZIDENTI

1. aina

Tumsa. Sāk skanēt ierakstītie cilvēku viedokļi par to, kādam būtu jābūt prezidentam. Telpā ienāk un uz trim pie sienas esošajiem krēsliem apsēžas Ivars, Madara un Toms. Viņi kopā ar skatītājiem noklausās līdz beigām ierakstus. Lēnām skatuve kļūst gaišāka.

IVARS. Šī būs izrāde par visiem maniem prezidentiem.

MADARA. Un visiem maniem prezidentiem.

TOMS. Un visiem maniem prezidentiem.

2. aina Saruna par Vairu

Ivars iznāk skatītāju priekšā, Toms ar Madaru apsēžas viens otram pretī.

IVARS. Labvakar cienījamie teātra skatītāji, ir 19. maijs 2011. gads, kad šeit Dirty Deal teātra zālē parunāsim par to, kas notiek ar mūsu bijušajiem prezidentiem, konkrētāk Vairu Vīķi – Freibergu. Prezidentes kundze pēc savas prezidentūras beigām ir pārstājusī aktīvi piedalīties politisko procesu veidošanā, taču diskusijas par viņas personību turpinās. Viedokļi ir dažādi – gan atklāti slavinoši, gan kritizējoši. Vai mēs drīzumā pieredzēsim Vairas Vīķes – Freibergas atgriešanos politikā un ja, jā, tad kādā veidā. Šovakar studijā es esmu aicinājis biedrības „Prezidentes ceļš” vadītāju Lāsmu.

LĀSMA. Labvakar.

IVARS. Un nevalstiskās organizācijas „Cita Vaira” vadītāju Bruno.

BRUNO. Labvakar.

IVARS. Pirms mēs sākam neliels video sižets.

Ivars paņem krēslu un apsēžas ar muguru pret skatītājiem.

IVARS. Mans pirmais jautājums ir tev Lāsma. Kāpēc šodien veidot biedrības un turpināt runāt par šo personību? Mums valstī nav citu, nopietnāku problēmu?

LĀSMA. Problēmas ir, taču to būtu mazāk, ja Vaira Vīķe – Freiberga būtu politikā.

IVARS. Tātad pietiek atgriezies prezidentei un viss būs kārtībā?

LĀSMA. Zināmā mērā, jā.

IVARS. Viņa uztaisa apvērsumu un saliek visu pa plauktiņiem?

LĀSMA. Freibergas kundze nekad netaisīs apvērsumu.

IVARS. Kāds ir jūsu biedrības „Prezidentes ceļš” mērķis?

LĀSMA. Pavisam vienkāršs – cīnīties pret mūsu prezidentes nomelnošanas kampaņām. Daži cilvēki grib radīt iespaidu, ka viņa neko latviešiem nav devusi. Grib radīt iespaidu, ka viņas prezidentūra nav bijusi par piemēru tam, kā veidot kvalitatīvu, demokrātisku un spožu politiku.

IVARS. Kas ir šie cilvēki?

LĀSMA. Cilvēki, kuriem skauž viņas panākumi.

IVARS. Labi, cīņa pret sliktajiem, cīņa par Vairu Vīķi - Freibergu. Kas vēl?

LĀSMA. Mēs esam nesen izveidojusies domu biedru grupa, es neesmu gatava runāt par lietām, par kurām mēs vēl neesam līdz galam vienojušies.

IVARS. Jūs gatavojat prezidentes atgriešanos politikā?

LĀSMA. Nav teikts.

IVARS. Jūs tikāties ar Vairu Vīķi - Freibergu?

LĀSMA. Vēl, nē.

IVARS. Tātad jūs taisāties tikties.

LĀSMA. Iespējams.

IVARS. Par ko jūs runātu?

LĀSMA. Par dažādiem jautājumiem.

IVARS. Kādiem?

LĀSMA. Šobrīd par to vēl ir pārāgri runāt.

IVARS. Kad jūs sāksiet par to runāt?

LĀSMA. Vistuvākajā laikā.

IVARS. Kad?

LĀSMA. Drīz.

IVARS. Labi, tipiska atbilde. Tas pats jautājums tev Bruno – kāpēc tu turpini runāt par šo personību?

BRUNO. Mans mērķis ir likvidēt Lāsma un viņai līdzīgi domājošo radīto mītu, ka Vaira ir izcila personība.

LĀSMA. Un viņa arī ir izcila personība, Bruno.

IVARS. Tom, kā tu taisies pierādīt, ka prezidente nav bijusi izcila personība?

BRUNO. Šeit un tagad ar konkrētiem faktiem.

IVARS. Nu izvēlies trīs, tavuprāt pašus pretīgākos.

LĀSMA. Ko tu dari?

IVARS. Dodu Bruno izteikties. Tas taču ir demokrātiski, ne?

LĀSMA. Ne jau šeit, ķengāt visu acu priekšā!

IVARS. Tomam nevar būt viedoklis?

LĀSMA. Tikai tad, ja tas ir patiess.

BRUNO. Tas būs patiess Lāsma. Lāsma, tu teici, ka Vaira īstenoja demokrātisku politiku, vai ne?

LĀSMA. Jā, tā es teicu.

BRUNO. Tad paskaidro man lūdzu, kā demokrātiskā politikā ierakstās tas, ka prezidenta kanceleja, kura ir valsts iestāde, Vairas laikā tika padarīta par komercuzņēmumu, kuram nav publiski jāuzrāda savi izdevumi, jo šī informācija ir komercnoslēpums. Latvijas valsts prezidenta kancelejas budžetu tāpat, kā citu valsts

iestāžu budžetu veido nodokļu maksātāju nauda, arī tava un mana, un Ivāra un visu skatītāju nauda. Tu negribi zināt, kur paliek tava nauda?

LĀSMA. Nē, es negribu zināt, kur paliek mana nauda un paskaidrošu kāpēc. Es uzticos prezidentei. Manuprāt, visi viņas izdevumi ir bijuši tikai Latvijas labā, skaidrs?

BRUNO. Bet vai tomēr nav dīvaini, ka cilvēks, kurš vēršas pret korupciju, aicina politiķus būt atklātiem un godīgiem, pats nav gatavs publiski uzrādīt to, kā viņš tērē valsts naudu.

LĀSMA. Zini, Vairai Vīķei – Freibergai nebūtu nekādu problēmu publiskot savus izdevumus, bet tādā gadījumā viņai viss prezidentūras laiks būtu bijis jāpavada skaidrojot tādiem cilvēkiem kā tev, kāpēc viņa ir nopirkusi puķes pa pieciem latiem, nevis trīs.

BRUNO. Tātad tevi neinteresē, kā prezidente tērēja mūsu naudu?

LĀSMA. Nē.

BRUNO (*izvelk papīru.*) Te ir līgums starp prezidenta kanceleju un kādu SIA Ulu par pakalpojumu veikšanu. Līguma nav minēts, kas tie par pakalpojumiem, bet par šiem pakalpojumiem piecarpus gadu laikā nodokļu maksātāji samaksāja 41 tūkstoši latu. Tu negribi zināt par ko?

LĀSMA. Nē.

BRUNO. Valsts prezidenta budžetā ir paredzēta nauda reprezentācijas izdevumiem – drēbēm, frizierim, kosmetologam. Vairai šķita, ka ar šo naudu ir par maz, tāpēc noslēdza līgumu par friziera pakalpojumiem, tos nenosaucot vārdā. Vaira pati izdomāja sev vēl piešķirt naudiņu. Lai nav jāmaksā no savas kabatas. Tas ir demokrātiski?

LĀSMA. Paklausies, kurš pirms Vairas Vīķes – Freibergas bija prezidents?

BRUNO. Atbildi uz manu jautājumu, tas ir demokrātiski?

LĀSMA. Kurš!

BRUNO. Guntis Ulmanis.

LĀSMA. Vīrietis. Iespējams, ka Ulmaņa jožikam naudas pietika, bet Vaira Vīķe - Freiberga ir sieviete un sievietei ir jāizskatās labi!

BRUNO. Bet kāpēc to slēpt?

LĀSMA. Tāpēc, ka tādi cilvēki kā tu sāks atkal piekasīties!

IVARS. Bruno, no kurienes tev šī informācija?

BRUNO (*izvelk „Vairas virtuvi”*) Tur viss ir aprakstīts.

LĀSMA. Un tu, protams, tici?

BRUNO. Viss pierādīts ar faktiem.

LĀSMA. Un tev šķiet, ka tie fakti nav izdomāti un salikti tā, lai tu sāktu domāt, ka mūsu prezidente ir briesmonis.

BRUNO. Kāpēc briesmonis? Cilvēks ērti padzīvojis.

LĀSMA. Paklau, tu esi redzējis Vairu Vīķi – Freibergu astoņu darba gadu laikā garlaikotu?

BRUNO. Nav runa par to.

LĀSMA. Esi?

BRUNO. Ā, tad tjiņa es varu zagst un slepkavot un rādīt nogurušu ģīmi un viss būs labi, ja? Es neesmu bijis garlaikots.

LĀSMA. Kā tu nesaproti, ka ar tevi manipulē, tev iestāsta, ka prezidente bijusi slikta. Tu neesi padomājis kam tas ir izdevīgi, ko?

IVARS. Nākošais fakts!

LĀSMA. Lembergā, Šķēlē, krieviem, oligarhiem. Paskaties pats, ko tagad Lembergs saka. (*Izvelk lapu, lasa.*) "Otrajā savā darbības periodā Vaira Vīķe-Freiberga tā novadīja, ka mēs atdūrāmies pret 2008.gada krīzi. Novēda valsti līdz krīzei un sekmīgi tagad izmanto pensionētas prezidentes priekus - pensiju, apsardzi, dzīvokli." Un to saka cilvēks, pret kuru izvirzītas kriminālsūdzības. Tādam tu vairāk tici?

BRUNO. Nu varbūt šis tev atvērs acis. (*Toms ieliek datorā „Vairas virtuves” disku un atver pielikumu ar slepenajiem līgumiem starp prezidenta kanceleju un Aizsardzības ministriju*) šeit jūs redzat līgumus, kuri tika slēgti starp prezidenta kanceleju un Aizsardzības ministriju par papildus finansējuma piešķiršanu jau esošajam kancelejas budžetam.

LĀSMA. Bruno, tur ir rakstīts, ka finansējums piešķirts prezidentes vizītēm NATO valstīs un NATO valstu vadītāju uzņemšanai Latvijai. Prezidente rūpējās par to, lai mēs būtu NATO, lai mūsu valsts būtu drošībā. Tas arī ir slikti?

BRUNO. Latvijas NATO iestājas 2004. gadā, vai ne? Kāpēc finansējums prezidenta kancelejai turpināja nākt arī 2005, 2006 un 2007. gadā. Kopumā gandrīz 3,2 miljoni latu! Un par šiem līgumiem arī neviens neko nezināja. Tas ir demokrātiski?

IVARS. Paklau, Bruno, mēs te redzam, ka līgumi ir arī slēgti pēc Vairas prezidentūras beigām. Laikā kad prezidents jau bija Valdis. Kāpēc par to tu nerunā?

BRUNO. Varbūt runāšu.

IVARS. Bet kāpēc tu to nepiemini?

BRUNO. Tāpēc, ka es gribu dzirdēt atbildi no Lāsma. Tas ir demokrātiski?

LĀSMA. Ko tu, Bruno, esi izdarījis Latvijas labā, ko? Tu esi Latviju ievēdis Eiropas Savienībā un NATO? Kas tu tāds esi, ka vari prezidenti kritizēt?

BRUNO. Tas ir demokrātiski?

LĀSMA. Ko tu kladzini, ar to savu demokrātiski! Aizej tu norunā BBC Hard talk un tad runā!

BRUNO. Ā, tad viens Hard talk attaisno visu, ja?

LĀSMA. Tu kā latvietis nelepojies tad, kad prezidente runāja, ko?

BRUNO. Ko runāja?

LĀSMA. Gribi dzirdēt, es nolasīšu?

BRUNO. Kas mums kaut kāds lasītāju klubiņš?

LĀSMA. Klausies!

BRUNO (*Ivaram.*) Varbūt pietiks?

IVARS. Paklausies.

LĀSMA. BBC intervētājs Tims Sebastians jautā Vairai Vīķei Freibergai – „Jūs sevi redzat kā tiltu starp Rietumiem un Latviju. Tā esat teikusi agrāk. Ko no Rietumiem ierastā gribat iemācīt latviešiem?”

Vaira atbild – „Droši vien vairāk pašpārliecinātības. 1940. gadā padomju spēki iebruca Latvijā ar tankiem, šāva, deportēja cilvēkus tikai par to, kas viņi ir bijuši agrāk neatkarīgajā Latvijā. Sacīja: „Tas viss ir aplami. Jūs nezināt, kā dzīvot. Mēs to mācīsim.” Tad vācieši ienāca ar savu sistēmu, idejām un teica: „Jūs neko nezināt.” Atkal šāva cilvēkus un, nejautājot viņu viedokli, sūtīja uz fronti, iegērtus SS formās, tā, lai izskatītos, ka viņi ir brīvprātīgie. Savukārt nošāva tos, kas strādājuši ar krieviem. Tad krievi nāca atpakaļ un šāva tos, kas bija sadarbojušies ar vāciešiem. Un tagad, kad padomju impērija ir sabrukusi, cilvēki saka: „Nu mūs apsūdz. Sadarbojāties ar komunistiem, bet ko mums bija darīt? Bija jādzīvo, bet izvēles nebija.” Šie cilvēki, kuriem pusgadsimtu nebija izvēles tiesību, es gribu viņos atdzīvināt brīvības izjūtu, kas nāk, kad beidzot pēc ilgiem, ilgiem laikiem varam atkal izdarīt savu izvēli.” Bruno, tas ir slikti teikts?

BRUNO. Bet pulksteni es nekad neesmu zadzis.

LĀSMA. Kas tu tiešām neesi latvietis? Tu nelepojies ar to, ko izdarījusi mūsu prezidente? Kas tu vispār esi?

BRUNO. Es neesmu pulksteņu zaglis.

LĀSMA. To pulksteni viņai uzdāvināja Latvijas tauta.

BRUNO. To pulksteni Vairai uzdāvināja krievu avīzes „Čas” lasītāji un uzdāvināja kā valsts amatpersonai un kā valsts amatpersonai viņai vajadzēja to izpirkt.

LĀSMA. Tas ir sūda pulkstenis! Viņai tādi pienāktos simtiem!

BRUNO. Bet viņa to nozaga.

LĀSMA. Zini ko.

BRUNO. Nē, nezinu gan.

LĀSMA. Tevi vajadzētu ielikt lopu vagonā un uz Sibīriju.

IVARS. Viss! Apklustiet! Tom, pēdējo faktu un ejam tālāk!

LĀSMA. Valsts nodevējs tu esi!

IVARS (*Lāsmi.*) Paklusē tagad, ja!

BRUNO. Tas, kas mani kā latvieti visvairāk sāpināja...

IVARS. Fakti saki!

BRUNO. Pēc prezidentūras beigām Liepājas dome rīkoja konkursu par Liepājas pilsētas sociāli ekonomiskās attīstības programmas 2008. – 2014. gadam izvērtēšanu. Konkurssam pieteicās Vairas un viņas vīra uzņēmums VVF Consulting. Ziņojums

sastāvēja no 35 lapām gramatiski kļūdainā latviešu valodā, ziņojumam nebija praktiski nekāda faktoloģiskā materiāla, manās un ekspertu acīs tas ir vidusskolas līmeņa sacerējums par kuru prezidente ar savu vīru un dēlu no Liepājas domes saņēma 16 190 latus.

LĀSMA. Bet Liepājas dome pieņēma šo ziņojumu, tātad tam nebija ne vainas. Viss. Punkts.

BRUNO. Liepājas dome pieņēma šo ziņojumu, jo Liepājas mērs Uldis Sesks vienkārši gribēja pastaigāt pa pilsētu kopā ar Vairu.

LĀSMA. To tu arī izlasīji tajā grāmatā, ko?

BRUNO. Davai es pabeigšu ja? Liepājas mērs uz gadu šo ziņojumu padarīja slepenu. Nu vienkārši, lai neviens neredz kādas gudrības tur ir sarakstītas, bet pēc gada ziņojums nonāca atklātībā, reizē ar darba apspriežu protokoliem. Darba apspriedēs piedalījās gan Vaira, gan viņas vīrs. Protokoli vēlāk tika nosūtīti Vairai. Salīdzināšanai apspriedes protokols, kuru sapulcē steigā protokolējusi domes priekšsēdētāja vietniece Ieva Puka.

Bruno uzliek protokola fragmentu, ļauj izlasīt.

BRUNO. Un tagad VVF Consulting iesniegtā ziņojuma fragments.

Bruno uzliek VVF Consulting ziņojuma fragmentu, ļauj izlasīt.

BRUNO. Vaira lielu daļu sava ziņojuma ir salikusi no šiem protokoliem, bieži tos pat nepārlasot, tāpēc tur ir tik daudz kļūdu. Un tas vairs nav demokrātiski, tas ir sodāmi.

LĀSMA. Un tici tai grāmatai?

BRUNO. Aizbrauc uz Liepājas domi un pārlicinies pati!

LĀSMA. Aizbraukšu arī.

BRUNO. Aizbrauc gan, bet man tev ir jautājums. Izcila personība?

LĀSMA. Izcila personība.

BRUNO. Jo?

LĀSMA. Jo viņa lika latviešiem noticēt tam, ka viņi ir brīva un neatkarīga tauta.

BRUNO. Kura šobrīd ir tāda dirsā, ka nezina kā no tās izrāpties.

LĀSMA. Un tu domāji, ka Latviju krīze neskars, ka visu pasauli skars, bet Latviju, nē?

BRUNO. Kāds tam vispār sakars ar krīzi, re kur šī izcila personība ir no Liepājas domes 16 tūkstošus savākusi par neko. Mums ar to lepoties?

LĀSMA. Tu ne reizi nebiji lepns laikā, kad Vaira Vīķe – Freiberga bija mūsu prezidente? Ne reizi?

BRUNO. Nē.

LĀSMA. Nebiji lepns par to, ka prezidente panāca to, lai Latvija būtu starp pasaules lielvalstīm.

BRUNO. Irākā.

LĀSMA. Nu kādā Irākā, es pavisam par ko citu runāju.

BRUNO. Es arī.

LĀSMA. Labi, ir lietas, par kurām viņai var pārnest, bet vai tu netici tam, uz ko viņa aicināja, ko viņa panāca?

BRUNO. Ko tad viņa panāca?

LĀSMA. Tev šķiet, ka viņa neko mums nedeва.

BRUNO. Baigi maz.

LĀSMA. Viņa bija māte Latvijai.

BRUNO. Viņa Latviju apzaga.

IVARS. Bet, Bruno, vai tiešām nebija ne reize, kad prezidente tevi uzrunāja un tu juties lepns par to, ka esi latvietis.

BRUNO. Varbūt bija, bet tagad man par to ir kauns.

IVARS. Bet tev bija?

BRUNO. Nu bija. Ārprāts. Stāv Mežaparkā, plivina rokas, bet dara tādas lietas. Tas tāpat kā stāvēt Mežaparkā un masturbēt uz visiem. Un dod vēl, dod vēl.

LĀSMA. Bruno, kur te ir masturbācija? Mēs esam sanākuši no malu malām, no Rīgas ielām un sētām, no vecpilsētas, no Pārdaugavas, no priekšpilsētām, no (*Ivars apsēžas starp skatītājiem.*) visiem Latvijas novadiem, no visām Latvijas malām mēs esam sanākuši, mēs esam kopā, mēs esam vienoti, mēs esam Latvijas tauta. Katrs no mums, kas šeit ir klāt, ir nācis tālu un garu ceļu. Dzīvības ķēde, kas sniedz atpakaļ ne tikai gadu simtos, bet arī gadu tūkstošos. Masturbācija?

Paaudžu paaudzēs dzīvības dzirkstele nodota tālāk, līdz nonākusi līdz mums kā dārgs mantojums, ko nesam sevī. Mēs esam maza, bet sīksta pārdzīvotāju tauta. Mēs esam stipri tādēļ, ka tik daudz ir bijis jāpārdzīvo. Mēs esam stipra tauta. Un gadu simteņos, ko esam pārdzīvojuši, ir bijis jāmāk pielāgoties un ir bijis jāmāk atrast atrisinājumus vissmagākajiem uzdevumiem. Mūsu senči vienmēr to ir pratuši. Viņi bija gudra tauta ar gudru padomiņu. Mēs esam viņu mantinieki, arī mēs esam gudri.

BRUNO. Cilvēku muļķošanā.

LĀSMA. Mēs esam gudra tauta ar gudru padomiņu.

Seno, tālo laiku mājās, pavardos, krāsmatās, kas bija palikušas pēc kariem, mēra, bada laikiem, ļaudis kopa un sargāja pavarda uguntiņu, un ap pavarda uguntiņu pulcējās ģimene, saime. Tur tika kopta valoda, tradīcijas, parašas, ticējumi. Tur kultūras uguntiņa, tur valodas uguntiņa tika nodota tālāk.

Mēs esam bagāta tauta

BRUNO. Kā nu kurš.

...jo daudz esam saņēmuši mantojumā. Mēs esam skaista tauta, jo mantojums ir ticis gadu simtos un tūkstošos sijāts un vētīts. Ir tikai tas, kas par labu ticis atzīts. Arī mums ir savas sprieduma tiesības un spējas, mums ir tā izdevība un pienākums atsijāt no pagātnes to, kas mums derīgs, kas mums lieti noder, kas mūsu sirdīm patīk. Pagātne ir mums, lai mēs izvēlētos, kā viņu pārņemt, kā viņu pieņemt, kā viņu padarīt par savu.

Rīga ir mūsu pagātne, Rīga ir mūsu mantojums, Rīga arī ir mūsu nākotnes uzdevums. 800 gadu Rīgai – tie nav tikai sveši iekarotāji. 800 gadu Rīga – tā ir pilsēta, kas radusies pirms dažas labas citas galvaspilsētas mūsu Eiropas kontinentā.

Mums Rīga ir galvaspilsēta, bet savos 800 gados šogad ir pirmā reize, kad Rīga svin savu simtgadi brīvā Latvijā zem sarkanbaltsarkana karoga. 800 gados Rīga pirmo reizi svin savu jubileju kā neatkarīgas Latvijas galvaspilsēta. Mūsu Rīga nav gatava. Mūsu Rīga nekad nedrīkst būt gatava. Mūsu Latvija vēl nav gatava. Mēs viņu vēl veidojam un ceļam. Latvija arī nekad nedrīkst būt gatava. Mēs strādāsim pie savas valsts, lai varētu būt par savu valsti tikpat lepni kā par savu tautu.

Mēs esam stipra tauta! Sakiet, lūdzu, visi kopā – mēs esam stipri! Mēs esam diženi! Mēs esam raženi! Mēs esam skaisti! Mēs zinām, ko mēs gribam! Un ko mēs gribam, to mēs varam! Ko mēs varam, to mēs darām!

Mēs iesim un darīsim visi, lai Latvija būtu skaista, lai Latvija būtu dižena, lai Latvija būtu varena, un ne tikai tauta, bet arī valsts! Un ne tikai hokeja spēlēs, bet varbūt arī Dziesmu svētkos mēs varētu teikt: Latvija, Latvija, Latvija, Latvija, Latvija, Latvija.

Ivars pieceļas, novāc krēslus, Bruno noiet no skatuves. Lāsma paliek viena. No skatuves noiet arī Lāsma.

3. aina. Vidējais latvietis

Ivars iznāk priekšā ar vienīgo grāmatiņu uz kuras attēlots Valdis Zatlers – Ilmāra Šlāpina „Anekdotas par vidējo latvieti un Raini”. Brīvi izvēlas dažas un nolasa, bet pēdējā ir –

IVARS. Pēdējais latvietis, kurš dodas prom, lai lidostā izslēdz gaismu.

4 aina. Lidosta

Lidosta. Uz soliņa sēž Anna, 16 gadus veca meitene, raksta īsziņu. Uznāk Valdis, 55 gadus vecs Latvijas valsts prezidents. Anna pamana Valdi, bet turpina darboties ap telefonu. Valdis apsēžas Annai blakus.

VALDIS. Labdien. Valdis.

ANNA. Anna.

VALDIS. Man prieks iepazīties.

ANNA. Par ko tad tev prieks?

VALDIS. Man ir prieks par to, ka es esmu kādu sastapis.

ANNA. Priecājies kamēr vari, pēc pusstundas aizlidoju. Vari teikt ko gribi – es nepalieku.

VALDIS. Kāpēc?

ANNA. Tu pats paliksi?

VALDIS. Es palikšu.

ANNA. Nu re – tu esi muļķis, es, nē.

VALDIS. Cik tev gadu?

Anna klusē un turpina rakstīt.

VALDIS. Un par ko tu gribi būt?

Anna klusē un turpina rakstīt.

VALDIS. Tu šeit esi viena?

Anna klusē un turpina rakstīt.

VALDIS. Kam ir tas otrs čemodāns?

Anna klusē un turpina rakstīt.

VALDIS. Tavam tēvam?

ANNA. Ja jau zini, ko tad tu jautā?

VALDIS. Es tikai pārlicinājos.

ANNA (*beidz rakstīt īsziņu.*) Nu – pārlicinājies.

VALDIS. Kur tavs tēvs aizgāja?

ANNA. Nezinu.

VALDIS. Viņš drīz būs atpakaļ?

ANNA. Nezinu.

VALDIS. Viņš grib braukt?

ANNA. Viņš reizēm ir muļķis, bet ne tik liels kā tu.

VALDIS. Tad viņš grib palikt?

ANNA. Viņš brauks. Viņu mamma gaida.

VALDIS. Bet ja mamma atbrauktu atpakaļ?

ANNA. Paklau, tu pa muti gribi? Es tev skaidri un gaiši pateicu – mēs aizbraucam, viss.

VALDIS. Anna, es neticu, ka tev nav palicis kaut nedaudz mīlestības pret Latviju.

ANNA. Nav.

VALDIS. Tu neesi lepna, par to, kas esi latviete?

ANNA. Man ir kauns.

VALDIS. Vai tu saproti, ka tad, kad tu un tavs tētis aizbrauks, jūs pieliksiet punktu Latvijai. Jūs esat divi pēdējie. Vai tu gribi pielikt punktu Latvijai, Anna? Tu tiešām to gribi?

ANNA. Es braucu pie sava drauga.

VALDIS. Bet ja viņš atbrauktu atpakaļ?

ANNA. Zini, ej dirst.

VALDIS. Kā sauc tavu draugu?

Anna klusē.

VALDIS. Ko viņš dara?

Anna klusē.

VALDIS. Mācās?

ANNA. Remontē mašīnas.

VALDIS. Viņam patīk mašīnas? Viņš gribētu...

ANNA. Nu psiholog, nu?

VALDIS. Viņš varētu būt satiksmes ministrs.

ANNA. Mums tikai tās satiksmes nav.

VALDIS. Būs.

ANNA. Paklau, ko tu cepies? Ņem un brauc ar mums. Pēdējais reiss, pēdējā lidmašīna. Pēc tam tikai kājām.

VALDIS. Tu gribi būt bagāta? Gribi būsi Ventspils mērs?

ANNA. Mērs kam? Nogrimušiem kuģiem ostā? Viena pati pilsētā? Nē, paldies. (*Anna pieceļas*)

VALDIS. Kur tur?

ANNA. Kāsi uzvilkt negribi?

Valdis papurina galvu. Kad Anna izgājusi, Valdis sāk pārbaudīt somas, meklē kaut ko, rakājas. Ienāk Ivars, 35 gadus vecs vīrietis, rokās maiss. Valdis pret Ivaru ar muguru.

IVARS. Eu, ko tu dari?! (*Ivars, nomet maisu un metas Valdim klāt un nogrūž prom no somām.*)

VALDIS (*pieceļas kājās.*) Es atvainojos.

IVARS. Labdien.

VALDIS. Es... meklēju kaut ko ēdamu.

Ivars paņem savu maisu, parakājās, izvelk sviestmaizi un pamet Valdim, Valdis noķer.

VALDIS. Kur dabūji?

IVARS. Narvesenā. Derīguma termiņš beidzies, bet šitās jau nebojājās.

VALDIS. Nozagī?

IVARS. Un tu ko taisījies darīt?

Brīdi klusums.

IVARS. Sēdies.

Ivars ar Valdi apsēžas, atver sviestmaizes un ēd.

VALDIS. Tev celis dīvaini kustās, operēts?

IVARS. Operēts.

VALDIS. Kurš operēja?

IVARS. Tu operēji.

VALDIS. Nevar būt.

IVARS. Piecus gadus atpakaļ, aprīli, minimāli invazīvā.

VALDIS. Aprīli man bija tikai minimāli invazīvās pilnīgās.

IVARS. Nu tad tā.

Abi mirklī ēd.

VALDIS. Ivars Krastiņš?

Ivars pakrata ar galvu.

VALDIS. Ar moci vēl brauc?

IVARS. Pārdevu.

VALDIS. Ivar, es varu iztaustīt tavu ceļgalu? Profilaksei.

IVARS. Tagad?

VALDIS. Kāpēc ne?

Ivars Pavelk bikses uz augšu un Valdis iztausta ceļgalu.

VALDIS. Pēdējais latviešu ceļgals.

Atgriežas Anna un vēro skatu.

VALDIS. Šeit nesāp?

IVARS. Nē.

VALDIS (*uzspiež.*) Tagad?

IVARS. Nē.

VALDIS (*uzspiež.*) Tagad.

ANNA. O jā.

Ivars novelk bikses uz leju.

IVARS. Kur biji?

ANNA. Pastaigāties. (*Pieiet paņem savu somu.*) Kurš manai somai pieskārs, ko? (*Anna pārbauda somu.*) Atdod pasi, kretīns! (*Sāk grūstīt Valdi.*) Pasi atdod! Tūlīt pasi atdod! Atdod! (*Iesper Valdim pa ceļgalu. Valdis sakņūp, Anna izvelk Valdim no žaketes iekškabatas pasi.*) Lohs. (*Anna apsēžas uz soliņa, izvelk sviestmaizi.*)

Ivars palīdz Valdim apsēsties, tad apsēžas blakus Annai.

IVARS. Uzpūt.

ANNA. Ej tač tu...

IVARS (*izrauj Annai no rokām sviestmaizi.*) Uzpūt.

Anna viegli papūš.

IVARS. Stiprāk!

Anna pūš tā, ka apspļauda tēvu. Ivars sviestmaizi iedod Valdim. Ivars pieceļas kājās un iesit pļauku Annai. Anna sāk raudāt. Valdis pieceļas kājās, it kā gribot kaut ko teikt notikušā sakarā. Ivars pieiet pie somas, izņem šņabi, apsēžas. Ivars dod Anna sviestmaizi, Anna atmet atpakaļ, Ivars ieogrūž to atpakaļ.

IVARS. Ēd! Un piedod.

Anna šņukstot ver vaļā sviestmaizi. Valdis apsēžas.

IVARS. Tagad aizbrauksim, tu atmetīsi, skaidrs? Mamma neko neko nedrīkst zināt. Skaidrs?

ANNA. Skaidrs.

Ivars iedod Valdim šņabja pudeli.

IVARS. Beidzies tas projekts vārdā Latvija, prezidenta kungs. Nevienam viņu vairs nevajag un nevajadzēs. Punkts.

VALDIS. Ivar, paliec.

IVARS. Jābrauc. Sieva gaida. Darbs atrasts.

VALDIS. Bet ja darbu te atrastu, ja sieva atbrauktu atpakaļ?

IVARS. Nē, sieva man atpakaļ nebrauks.

VALDIS. Par ko, nē.

IVARS. Mums ir otra meitiņa, 2 gadus veca.

VALDIS. Nu ņemiet viņu līdz!

IVARS. Piedzima 7. jūlijā, 1. jūlijā uz pusi samazināja bērna kopšanas pabalstu, bet jaunajā likumā robs bija. Izmantojām, pabalstu dabūjām pilnā apmērā. Pēc gada Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra lika atmaksāt, nosauca sievu par krāpnieci. Viņa nomaksāja, bet atpakaļ nebrauks.

VALDIS. Kā tev sievu sauc?

ANNA (*ar pilnu muti.*) Inese.

IVARS. Inese.

VALDIS. Inese varētu būt bērnu un sociālo lietu ministre vai izglītības vai kultūras ministre.

IVARS. Kam?

VALDIS. Par to es gribēju ar tevi parunāt. Ivar, es gribu tev piedāvāt uzņemties vadīt LAB – Latvijas Atdzimšanas biedrību.

IVARS. Tādu kā ceturto atmodu?

VALDIS. Jā.

IVARS. Nē.

VALDIS. Nē?

IVARS. Nav iespējams.

VALDIS. Kāpēc, nē?

ANNA. Nu pastāsti, tēt, pastāsti

IVARS. Izstāstīšu arī, kādam atšķirība no tevis kaut kas arī interesē! (*Valdim.*) Nu re, visās atmodās jau mēs bijām par kaut ko, bet bijām arī pret kaut ko. Vai ne?

VALDIS. Nu, jā.

IVARS. Ceturtajā mēs būtu par Latviju, bet kas būtu tas, pret ko mēs būtu?

VALDIS. Nu...

IVARS. Pret savām sūdīgajām īpašībām. Un nevienam sev nepatīk teikt, ka viņš kaut kur ir draņķis. Vienreiz pateici – latviešu tauta ir morāli pagrimusi, ko dabūji – pa kaklu no Hermaņa. Kur tagad ir Hermanis – Vīnē. Kur tu esi? Dzer ar mani lidostā.

VALDIS. Klausies, Ivar, tu galdnieks esi?

Ivars pamāj ar galvu.

VALDIS. Tu māki zārkus taisīt?

Ivars pamāj ar galvu.

VALDIS. Latvija ir pilna ar vientuļi mirušiem pensionāriem. Dzīvokļos, viensētās. Nebūtu labi viņus atstāt vilkiem, lapsām.

Ivars klusē.

VALDIS. Es neprasu daudz. Pus gadu, ne vairāk. Cik paspēsim, tik paspēsim. Uztaisīsim Mežaparkā, blakus Dziesmusvētku estrādei, pēdējos brāļu un māsu kapus. Tu būtu ar mieru, Ivar, palīdzēt?

Ivars klusē.

ANNA (*klusām.*) Tēt, jāiet.

Anna pieceļas, paņem mantas, stāv.

IVARS. Jau?

ANNA. Jā, tūlīt sākas iekāpšana.

Ivars paņem somu.

IVARS. Prezidenta kungs, brauciet ar mums.

VALDIS. Nē.

IVARS. Prezidenta kungs.

VALDIS. Es palieku savā vietā. Es palieku ar savu valsti.

Anna velk tēvu projām.

VALDIS. Es iemācīšos zāgēt, es iemācīšos ēvelēt. Es varu. Un ko es varu, to es daru. Latvija. Latvija. Latvija.

Ivars apstājas.

ANNA. Tēt.

IVARS. Nu es nevaru.

ANNA. Tēt!

VALDIS. Brauc, Ivar. Es tikšu galā.

ANNA. Dzirdi, tēt, nāc, ejam.

IVARS. Nu nevaru es aizbraukt!

ANNA. Viņš tevi izmanto!

IVARS. Bet es gribu, lai mani izmanto! Es negribu uz turieni.

ANNA. Bet mamma, bet es, bet māsiņa?

VALDIS. Ivar, viss kārtībā, brauc.

IVARS. Pus gads, meitiņ.

ANNA. Tu neatbrauksi.

IVARS. Es atbraukšu.

Anna purina galvu, kāpj atpakaļ.

IVARS. Anna, pagaidi. (*Saķer meitu.*) Nodod to mammai. (*Atdod plakano.*) Lai viņa gaida mani. Pasaki, ka mīlu. Ej!

Anna stāv.

IVARS. Ej. Es atbraukšu! Ej!

Anna aiziet. Ivars apsēžas Valdim blakus.

IVARS. Ar ko sāksim?

VALDIS. Es padomāju un... Ne ar ko.

IVARS. Nesapratu.

VALDIS. Nu kādi pensionāri? Tevi ģimene gaida.

IVARS. Prezidenta kungs, es pats izvēlējos.

VALDIS. Muļķības.

IVARS. Prezidenta kungs....

VALDIS. Nu ej! Celies! Sieva pametīs, bērni ienīdīs. Ej, lūdzu.

IVARS. Bet jūs, prezidenta kungs?

VALDIS. Uzzvanišu, kad sagaidīt mani. Ej.

Ivars pieceļas, apkampj Valdi un aiziet.

5. aina. Jautājumi Valdim Zatleram.

Atgriežas Madara. Ivars ar Madaru uzdod Valdim jautājumus, Valdis cenšas atbildēt, taču ir reizi, tiek uzdots jauns jautājums.

MADARA. Ja tu atzini, ka esi pieņēmis pateicības, kāpēc tad starp saviem 2007. un 2008. gada ienākumiem šīs pateicības nenorādīji un nesamaksāji par tām iedzīvotāju ienākuma nodokli?

IVARS. Tu paziņoji, ka nekad neesi pieprasījis pateicības pirms operācijas, bet ir cilvēki, kuri ir teikuši, ka tu tomēr šīs pateicības pieprasīji. Kam ticēt – tev vai viņiem?

MADARA. Savas prezidentūras laikā tu solīji sakārtot pateicību jautājumu. Tas nav izdarīts, un tavš vienīgais attaisnojums ir tas, ka mainījušies veselības ministri?

IVARS. Tu biji ortopēdijas slimnīcas vadītājs, tu rīkoji valsts finansētus konkursus par protēžu iepirkšanu, konkursos uzvarēja tavas sievas vadīta firma. Tu norādīji, ka Aivara Lemberga atrašanās Ventspils mēra postenī pēc kriminālapsūdzību izvirzīšanas ir neētiska. Tava rīcība protēžu jautājuma nebija neētiska?

MADARA. Tu teici, ka neko negribi zināt par oligarhiem. Kāpēc šķiet, ka tu joprojām neko par viņiem negribi zināt?

IVARS. Ja tu neko par oligarhiem negribi zināt, tad šķiet, ka viņi gan par tevi zina, jo tieši tevi viņi 2007. gadā zoologiskajā dārzā izvirzīja par koalīcijas vienīgo prezidenta kandidātu. Tu joprojām par viņiem neko nezini?

MADARA. Tu iestājies pret Saeimas virzītajiem drošības likuma grozījumiem, aicināji tautu piedalīties referendumā, taču vilcinājies paust viedokli par Loskutova atbilstību KNAB vadītāja amatam. Saeima nobalsoja pret Loskutovu. Kopš tā brīža KNAB iet uz grunti. Kāpēc tu neiestājies par Loskutovu?

IVARS. Krievijas preseī tu saki, ka jābeidz skatīties pagātnē, jāiet uz priekšu. Tev bija iespēja to pierādīt ar darbiem, aicinot valdību veidot Vienotībai kopā ar Saskaņas centru. Tu to neizdarīji. Tad tomēr turpinām skatīties pagātnē?

MADARA. Ja runājam par vēsturi, tad pavisam vienkāršs jautājums – kas pēkšņi tāds ir noticis, ka tu sarunās ar krievu presi Latvijas okupāciju vairs nesauc par okupāciju? Kāpēc tu izvairies no šī vārda, kas ir patiens?

IVARS. Vai vizīte Maskavā ir pietiekams attaisnojums, lai valsts prezidenta vēstures komisijas locekļi atteiktos runāt par Molotova – Rībentropa paktu? Tad aizmirsīsim arī Baltijas ceļu un barikādes?

MADARA. Kāpēc tevi tomēr nezaicināja uz pasaules ekonomikas forumu Davosā?

IVARS. Pagaidām būšana prezidenta postenī tev ir devusi iemaņas, kuras ir nepieciešamas, lai būtu par prezidentu. Ko tu tagad taisies dot Latvijai?

MADARA. Ja tev Latvija patiešām rūp, kāpēc tad tev neatgriezies operāciju zālē?

IVARS. Kuru savu iniciatīvu tu tiešām esi novedis līdz galam?

MADARA. Kurā brīdī tu esi licis justies mums lepniem par savu valsti?

IVARS. Kas tad tu beigās esi?

MADARA. Ko tu vispār esi izdarījis?

IVARS. Kur mēs latvieši ejam?

MADARA. Kas mēs esam?

IVARS. Kāpēc tev būt prezidentam nākošos četrus gadus?

VALDIS. Nu? Palika labāk? Jūtaties pacilāti?

MADARA. Nosacīti.

VALDIS. Un kā jums?

IVARS. Jā.

VALDIS. Vai ne. Es ar tā domāju. Forši citam sūdus uzliet virsū, ne? Es neko nesaku par to, ka jūs tikai visus negatīvos faktus nobliezāt. Nevienu pozitīvu. Bet jūs jau nemaz neļāvāt man atbildēt. Kurā brīdī jūs gaidījāt kaut vienu atbildi no manis?

MADARA. Vari neatbildēt uz visiem tiem jautājumiem, izņemot pēdējo. Kāpēc tev būt prezidentam nākošos četrus gadus? Nu ko tu tādu esi izdarījis?

VALDIS. Tāpēc, ka es mīlu šo tautu, atšķirībā no pašas tautas. Un piekāst, ka šajā tautā ir tādi, kuriem sagādā baudu citus apliet ar sūdiem. Piekāst. Es tomēr esmu lepns par to tautu, kurā es esmu audzis. Jo es nebūtu tāds, ja es nebūtu audzis šai vidē. Iesaku jums darīt to pašu.

6. aina. Guntis Ulmanis un audio ieraksts

Pie galda sēž Guntis Ulmanis un audio ierakstā klausās, ko par viņu domā cilvēki.

7. aina. Guntis Ulmanis un laika mašīna

Kabinetā uz galda guļ Agris, 40 gadus vecs vīrietis. Kabinetā ienāk Guntis, 72 gadus vecs vīrietis, aizver durvis, paiet nedaudz uz priekšu.

GUNTIS. Labdien.

Agris turpina nekustīgi gulēt, ik pa brīdim dūkt.

GUNTIS. Labdien, Šarkova kungs.

Agris turpina nekustīgi gulēt. Guntis paskatās apkārt.

GUNTIS. Добрый день.

Agris turpina nekustīgi gulēt. Guntis aiziet līdz durvīm, atver.

GUNTIS. Sekretāre!

Guntis iziet no kabineta.

GUNTA BALSS NO KORIDORA. Sekretāre!

GUNTIS (*atgriežas kabinetā.*) Visi pazuduši.

Guntis aizver durvis. Iet klāt Agrim. Lēnam virza roku tuvāk Agrim, Agris atmostas un dod roku sveicienam tik pēkšņi, ka pārbiedē Gunti.

AGRIS. Labdien, Ulmaņa kungs, sēdieties.

Guntis turpina stāvēt.

AGRIS. Sēdieties. Jums viss kārtībā?

Guntis pamāj ar galvu un apsēžas.

AGRIS. Es tikko uz Marsa biju.

Guntis pamāj ar galvu.

AGRIS. Un uz diviem Jupitera pavadoņiem.

Guntis pamāj ar galvu. Mirkli klusums.

GUNTIS. Nu un kā?

AGRIS. Interesanti.

GUNTIS. Man ir problēma.

Agris pamāj ar galvu.

GUNTIS. Man nepatīk tas, ko cilvēki par mani domā.

Agris pamāj ar galvu.

GUNTIS. Cilvēki par mani domā slikti.

Agris pamāj ar galvu.

GUNTIS. Es gribu, lai viņi domā par mani labi.

AGRIS. Jā.

GUNTIS. Man teica, ka jūs varēsiet palīdzēt.

AGRIS. Jā.

Mirkli klusums.

AGRIS. Jums atkal vajag būt prezidentam.

GUNTIS. Šarkova kungs, es domāju, ka diez vai mani otrreiz ievēlēs, lai gan es, protams, neatteiktos.

AGRIS. Nē, jums vajag vēlreiz būt prezidentam tad, deviņdesmitajos. Atgriezties un izdarīt lietas citādāk.

GUNTIS. Man teica, ka jūs varat man palīdzēt.

AGRIS. Jā. Mēs atgriezīsimies laikā un izlabosim to, ko jūs izdarījāt nepareizi.

GUNTIS (*pieceļas, dod roku Agrim.*) Paldies, uz redzēšanos.

Agris paspiež roku Guntim, Guntis sāpēs to atrauj atpakaļ.

GUNTIS. AU! Kas jūs stulbs esat! (*let prom.*) Jums ārstēties vajag. (*Guntis pieiet pie durvīm un ver vaļā, taču tās ir ciet.*)

GUNTIS. Jūs tagad mani vēl ieslēdzāt!?

AGRIS. Kā es jūs varu ieslēgt?

GUNTIS. Tūlīt pat slēdziet vaļā!

AGRIS. Atslēga ir pie jums.

GUNTIS. Kāda atslēga, tas ir jūsu kabinets!

AGRIS. Nēt, Ulmaņa kungs, tas ir jūsu kabinets. Paskatieties kabatā!

Guntis ieliek roku kabatā un izvelk atslēgu.

AGRIS. Šis ir jūsu kabinets.

Guntis skatās apkārt.

GUNTIS. Tas ir kaut kāds joks.

AGRIS. Izmēģiniet atslēgu.

Guntis atslēdz durvis.

AGRIS. Šis ir jūsu galds, jūsu papīri.

GUNTIS (*pasmejas.*) Nē, nu sakiet kur ir triks.

AGRIS. Pieejiet pie loga. Pieejiet, pieejiet.

Guntis pieiet pie loga.

GUNTIS. Nu?

AGRIS. Pasakiet, ko jūs redzat uz ielas.

GUNTIS. Moskvičs, žigulis, balts žigulis, zaļš žigulis, volga, moskvičs, žigulis, opels. Kā jūs to izdarījāt?

AGRIS (*pieceļas no krēsla.*) Mums nav daudz laika. Sēdieties prezidenta kungs. Sakiet kas man ir jādara un es to izpildīšu.

GUNTIS. Tas ir joks.

AGRIS. Jūs gribat kaut ko mainīt vai, nē?

GUNTIS. Labi, es sēžos. (*Apsēžas.*) Tā, ko es darīju nepareizi, ko man vajadzēja darīt citādāk. Ko es darīju nepareizi, ko man vajadzēja darīt citādāk.

AGRIS. Izvest krievu karaspēku vai, nē?

GUNTIS. Nē, neved ārā. Iznomāsim viņiem Karaostu un citas bāzes.

AGRIS. Mhm, labi. Spridzināsim Skrundu vai, nē?

GUNTIS. Skrundu atstājam. Pilsonības likums. Atstājam kvotas par to, cik daudz krievu var būt Latvijā.

AGRIS. Cik atstājam?

GUNTIS. Divsimts. Pārējie nāfig.

AGRIS. Labi.

GUNTIS. Nāvēssodu atstājam, turklāt piešķiram to arī par sīkām zādzībām, sīko huligānismu un čurāšanu pie Mildas.

AGRIS. Jā, darīts.

GUNTIS. Tā, vēl kas. NATO. NATO, nē. Neejam uz NATO.

AGRIS. Darīts.

GUNTIS. NATO, nē. Kas vēl? Kļūsim par NVS valsti. Sadarbosimies ar Krieviju.

AGRIS. Neiet krastā.

GUNTIS. Kas tad?

AGRIS. Tikai divsimts krievvalodīgie pilsoņi un sadarboties ar Krieviju.

GUNTIS. Nu tad katrs var būt pilsonis, ja samaksā piecus latus. Katru gadu. Ģimenēm un represētajiem atlaide.

AGRIS. Darīts.

GUNTIS. Nekādas privatizācijas.

AGRIS. Darīts. Klausāmieš, ko cilvēki domā.

Agris uzliek ierakstu, kurā skan: „Ļoti cienījams, kādam būtu jābūt prezidentam. Ko viņš izdarīja? Manuprāt, tik pat kā neko.” Ieraksts turpina skanēt.

AGRIS. Domājiet no jauna, domājiet no jauna.

GUNTIS. Es neko nezinu, es tūlīt kaut ko izdarīšu. Visu naudu. Nē, visu naudu, nē. Lielāko daļu naudas...

AGRIS. Nu domājiet, domājiet. Ko mēs atstāsim valdībā?

GUNTIS. Čeveru. Neaicinu Šķēli par premjeru. Lai ir Čevers.

AGRIS. Čevers.

Audio ieraksts: „Tikās ar visu valstu prezidentiem, angļiski nemācēja.”

GUNTIS. Netikšos ne ar vienu prezidentu. Tikai ar Krievijas un runāšu krieviski.

Audio ieraksts: „...ezītis...”

GUNTIS. Ezīti man nocērpjiet un uztaisiet man kaut kādu viduslaiku mūku eremītu frizūru.

AGRIS. Nu tā. *(Agris uzliek ierakstu par jaunu.) Audio ieraksts: „Viņš bija radnieks Īstajam Ulmanim, Kārlim. Pēcnācējs. Pēc izskata ļoti cienījams, kādam būtu jābūt prezidentam. Ko viņš izdarīja? Manuprāt, tik pat kā neko.”*

GUNTIS. Es vairs nezinu ko.

AGRIS. Nu ir viens variants.

GUNTIS. Sakiet.

AGRIS. Neesi Ulmanis. Ņem patēva uzvārdu – Rumpītis.

GUNTIS. Nē.

AGRIS. Būtu tev cits uzvārds, neviens tevi nesalīdzinātu ar Kārli Ulmani.

GUNTIS. A mēs nevaram atgriezties tik tālā pagātnē un izdarīt tā, lai Kārlis Ulmanis vienkārši nebūtu.

AGRIS. Nē.

GUNTIS. Par ko, nē?

AGRIS. Tas neietilpst cenā.

GUNTIS. Vai tad mēs jau par cenu vienojāmies?

AGRIS. Jūs taču parakstījāties.

GUNTIS. Kur tad?

AGRIS. Pie sekretāres.

GUNTIS. Es parakstījos, ka esmu ieradies.

AGRIS. Uzmanīgāk vajag lasīt papīrus.

GUNTIS. Kāda tad ir cena?

AGRIS. Tātad citu uzvārdu, nē?

GUNTIS. Es gribu zināt cenu.

AGRIS. Man vairs nav laika – citu uzvārdu?

GUNTIS. Nē.

AGRIS. Nu tad atsakieties no prezidentūras. Neviens jūs nelamās. Neviens jūs neizmantos. Neviens jūs nezinās. Jums būs ģimene, jūs būsiet laimīgs.

Guntis klusē.

AGRIS. Atsakāties?

GUNTIS. Nē.

AGRIS. Nu tad neko. Uz redzēšanos.

Agris apsēžas krēslā, saliek rokas klēpī un aiztaisa acis.

GUNTIS. Citu iespēju nav? Šarkova kungs! Jūs mani dzirdat? Muļķis.

Satumst. Audio ieraksts: „Ko viņš izdarīja? Manuprāt, tik pat kā neko.”

8. aina. Kāds būtu jūsu ideālais prezidents?

Cilvēku viedokļi audio ierakstā un cilvēku viedokļi no zāles.

9. aina. Ulmani, esi beidzot Ulmanis!

Guntis Ulmanis, 72 gadus vecs bijušais Latvijas valsts prezidents, sēž pie galda un raksta. Ienāk Astrīda, Ulmaņa sekretāre.

ASTRĪDA. Ulmaņa kungs, pulkvedis Bērziņš ir ieradies.

ULMANIS. Aiciniet viņu iekšā.

Astrīda atver durvis, telpā ienāk pulkvedis Jānis Bērziņš, zemessardzes komandieris.

JĀNIS. Gods kalpot Latvijai!

ULMANIS. Gods kalpot Latvijai.

Jānis un Astrīda apsēžas.

ULMANIS. Ziņojiet par situāciju, pulkveža kungs.

JĀNIS. Pēdējo trīs dienu laikā esmu ticis ar visu zemessardzes novadu komandieriem un rīkojies tieši tā, kā jūs likāt, Ulmaņa kungs. Es novērtēju katru komandieri atsevišķi pirms uzrunāju. Visi četrpadsmit zemessardzes komandieri ir gatavi sadarboties.

ULMANIS. Un viņiem padotie?

JĀNIS. Pilnībā mūs atbalsta.

ULMANIS. Šaubu nedrīkst būt.

JĀNIS. Karavīri tika uzrunāti, viņiem tika izskaidrota situācija, tie kuri atteicās, tika apcietināti.

ULMANIS. Cik tādu bija?

JĀNIS. Pieci.

ULMANIS. Kas tik paziņots tuviniekiem?

JĀNIS. Devušies mācībās.

ULMANIS. Ļoti labi. Iepazīstiniet ar galējo darbības plānu.

JĀNIS. Pulksten divpadsmitos naktī zemessargi ar policijas atbalstu visā Latvijā ieņem avīžu redakcijas, tipogrāfijas, radio un televīzijas studijas. Mums ir izdevies apzināt visu Latvijā bāzēto masu mediju un sociālo tīklu serverus. Līdz sešiem rītā tie būs mūsu kontrolē.

ASTRĪDA. Piecas minūtes atpakaļ es saņēmu ziņojumu no Kalniņa kunga. Darbs pie ugunsmūra izstrādes ir beidzies. Sākot no pulksten divpadsmitiem naktī tiks bloķētas tādas lapas kā youtube, facebook, twitter un citas. Tie, kuri atradīs veidu, kā blokādi apiet, tiks uzmeklēti pēc IP adresēm un apcietināti.

JĀNIS. Tāpat naktī tiks ieņemtas visas novadu pašvaldības un partiju biroji. To vadītāji apcietināti.

ASTRĪDA (*izvelk papīra lapu.*) Šeit ir galējais saraksts ar apcietināšanai paredzētajiem nevalstisko organizāciju vadītājiem.

Ulmanis paņem un lasa. Noliek.

ASTRĪDA. Jūsu uzruna tautai no Nacionālā teātra skatuves 9.15. Uzruna tiks pārraidīta visos medijos.

JĀNIS. Tajā brīdī es un mani vīri ieņemsim Saeimu un apcietināsim visus uz sēdi ieradušos deputātus. Tie, kuri nebūs ieradušies, tiks atrasti un apcietināti turpmākajās stundās. Robežas tiks slēgtas.

Astrīda noliek Ulmani priekšā mapīti, Ulmanis mapīti nodod Bērziņam.

JĀNIS. Kas tas ir?

ULMANIS. Ir nelielas izmaiņas plānos. Saeimu ieņems studentu bataljons.

JĀNIS. Un mēs?

ULMANIS. Mapē atrodas izlūkošanas informācija par simts Latvijas ietekmīgākajiem uzņēmējiem. Ikdiena, apsardzes daudzums, iespējamā uzturēšanās vieta nākošajā naktī. Pirmo desmitnieku kopā ar viņu ģimenēm apcietinās speciālo uzdevumu vienības karavīri. Jūs koordinēsiet pārējo 90 cilvēku un viņu ģimeņu apcietināšanu. Iepazīstieties ar informāciju un rīkojaties. Uzdevums skaidrs?

JĀNIS. Atvainojiet, Ulmaņa kungs, tāda plāna mums nebija.

ULMANIS. Jā, šī ir vienīgā atkāpē no plāna, kuru īstenoja Kārlis Ulmanis. Bet situācija šobrīd ir citādāka. Ir vairāk kā skaidrs, ka vara Latvijā pieder tiem, kuriem ir lieli naudas resursi. Tā nedrīkst būt un tā nebūs. Uzdevums skaidrs, pulkvedi Bērziņ?

JĀNIS. Tiks izpildīts.

ULMANIS. Brīvi.

Astrīda ar Bērziņu iet ārā.

ULMANIS. Pulkvedi Bērziņ, uzkavējaties lūdzu.

Bērziņš apstājas, Astrīda uz viņu paskatās un iziet.

ULMANIS. Sēdieties, Jāni.

Bērziņš apsēžas.

ULMANIS. Tajā sarakstā ir jūsu tēvs. Tā ir?

JĀNIS. Jā.

ULMANIS. Vai jūs zināt, kas pēc tam notiks ar šiem cilvēkiem.

JĀNIS. Nē.

ULMANIS. Viņi visi parakstīs līgumus par savu uzņēmumu un īpašumu nodošanu valstij, un tāpat kā visi apcietinātie, tiks nomitināti koncentrācijas nometnē Liepāja. Tieši turpat, kur apcietinātos nometināja Kārlis Ulmanis.

JĀNIS. Es ar savu tēvu neesmu kopā dzīvojis nevienu dienu. Man ir mātes uzvārds.

ULMANIS. Viņš finansēja jūsu mācības Vestpointas militārajā akadēmijā ASV.

JĀNIS. Tas neko nenožīmē.

ULMANIS. Es gribu, lai jūs pats personīgi viņu apcietinātu.

JĀNIS. Tiks izpildīts.

ULMANIS. Jāni, jūs esat par latvisku Latviju?

JĀNIS. Protams, Ulmaņa kungs.

ULMANIS. Kāda, jūsuprāt, ir latviska Latvija?

JĀNIS. Latviska Latvija ir vienota, taisnīga un pārtikusi.

ULMANIS. Mājas visiem latviešiem?

JĀNIS. Mājas visiem latviešiem.

ULMANIS. Progresīva?

JĀNIS. Un pagātnes vērtības cenoša.

ULMANIS. Jauna?

Jānis klusē.

ULMANIS. Latvija izmirst. Es esmu vecs. Latvijai vajag jaunu vadoni. Vadoni, kurš panāks to, lai latviešu tauta neizmirst, lai latviešu tauta vairojas, lai latviešu tauta dzīvo mūžam. Vadoni, kurš sevi iemieso Lāčplēša un Oskara Kalpaka ideālus. Latviešiem pienākas plašāka dzīves telpa, jo mūsu tauta ir viena no retajām, kurai mūsdienās ir saikne ar pagātņi caur Dziesmusvētkiem, caur dainām, caur mūsu tradīcijām. Un tāda tauta ir stipra tauta, jo tā zina, no kurienes tā nāk un kas tai pienākas. Jāni, es gribu tevi izvirzīt par manis iesāktā darba turpinātāju. 9.15 tev ar mani ir jābūt uz Nacionālā teātra skatuves.

Jānis klusē.

ULMANIS. Runā. Kāpēc tu klusē?

JĀNIS. Ulmaņa kungs, pēc apvērsuma es gribēju jūs lūgt mani atstādināt no militārā padomnieka pienākumu veikšanas.

ULMANIS. Atstādināt?

JĀNIS. Jā. Mana sieva gaida bērniņu. Viņai ir nelielas veselības problēmas. Ārsts ir ieteicis mainīt vidi. Mēs pārvācamies dzīvot uz laukiem, Ulmaņa kungs.

ULMANIS. Kāpēc es to nezinu?

JĀNIS. Mēs šo lēmumu pieņemām iepriekšējā naktī.

ULMANIS. Labi. Jūs varat būt brīvs.

JĀNIS (*pieceļas.*) Paldies, Ulmaņa kungs. *Jānis iet uz izeju.*

ULMANIS. Pulkvedi Bērziņ, kāds ir jūsu sievas meitas uzvārds?

JĀNIS (*apstājas, pagriežas pret Ulmani.*) Ševcova.

ULMANIS. Varat iet.

Jānis iziet. Ulmanis brīdi stāv.

ULMANIS. Astrīd!

Istabā ienāk Astrīda.

ULMANIS. Apcietināt pulkvedi Jāni Bērziņu. Tūlīt.

10. aina. Prezident, esi tuvāk tautai!

Kabinets pilī. Pie galda sēž Vaira, 73 gadus veca Latvijas karaliene, raksta. Kabinetā ienāk Imants 76 gadus vecs Latvijas karalis, aiz viņa Jānis Daniels, 35 gadus vecs vīrietis. Imants liek Danielam apsēsties uz krēsla pie durvīm, Imants paiet pāris soļus uz Vairas pusi.

IMANTS. Mīļā.

VAIRA. Nu?

IMANTS. Mums jāaprunājas.

VAIRA. Ne šobrīd.

IMANTS. Būtu labi šobrīd.

VAIRA. Es atbildu uz vēstulēm.

IMANTS. Daniela kungam nav daudz laika.

Vaira paceļ acis, paskatās uz Imantu, paskatās uz Danielu.

IMANTS. Jānis Daniels – labākais Latvijas PR speciālists.

VAIRA. Nekad neesmu par jums dzirdējusi, Daniela kungs.

DANIELS. Es strādāju galvenokārt ārzemēs.

VAIRA. Kad runājat ar mani, jums mani jāuzrunā ar „jūsu majestāte”.

Klusums. Imants lūdzot paskatās uz Danielu.

DANIELS. Es strādāju, galvenokārt ārzemēs, jūsu majestāte.

VAIRA. Kas ir jūsu klienti?

DANIELS. Beļģijas karaļnams, Spānijas premjerministrs, Vodafone, jūsu majestāte.

VAIRA. Imant, palūdz jaunajam cilvēkam izņemt košļājamo gumiju no mutes, kad viņš ar mani runā.

IMANTS (*pagriežas pret Danielu.*) Daniela kungs, lūdzu.

Daniels izņem no mutes gumiju, neatrod, kur to izmest.

DANIELS (*Imantam.*) Paņemsiet?

Imants paņem gumiju.

VAIRA. Imant!

IMANTS (*ietin košļājamo gumiju salvetē un ieliek kabatā.*) Mīļā, paklausies...

VAIRA. Nē, paklausies tu! Tu atved cilvēku, kurš no pirmās sekundes sāk mūs pazemot! Es varu paciest to, ka viņš atļaujas sēdēt, sarunāties ar savas valsts karalieni, es varu paciest viņa nevižīgo apģērbu. Mazums no kādas alas tu viņu esi izvilcis, bet likt karalim paņemt savu gremokli! Ved viņu prom! (*Atsāk rakstīt.*)

IMANTS. Mīļā...

VAIRA. Aizvāc!

Daniels pieceļas, iet prom.

IMANTS. Neejiet nekur!

Daniels apstājas. Imants pieskrien pie Vairas, pieliecas un iečukst ausī tekstu „Pret tevi tiek rīkots atentāts”, ko nedzirdam.

VAIRA. Tu to droši zini?

IMANTS (*čukstus.*) Slepenpolīcija vakarnakt aizturēja cilvēku, pie kura atradās precīzs tavas nākošās lauku vizītes maršruts un grafiks. Aizturētais visu pirmās pratināšanas laiku klusēja. Pēc pratināšanas izolatorā izdarīja pašnāvību. Apakšbiksēs bija noslēpta ciankālija kapsula.

VAIRA. Un kā tas tur mums šajā situācija var palīdzēt?

IMANTS. Daniela kungs ir sagatavojis ziņojumu par tavu šī brīža reputāciju.

VAIRA. Pret mani tiek rīkots atentāts, vīrs aiz muguras pasūta pētījumus, ar ko jūs, Daniela kungs, mani vēl varat šodien pārsteigt?

DANIELS (*atver čemodānu, izvelk dažas no interneta izdrukātas lapas un avīzes, pēc katra virsraksta nolasīšanas, noliek materiālu uz galda Vairai priekšā.*) Sāksim ar preses apskatu. „Piektais gads ir tuvu”, „Monarhija Latvijā – neizdevies projekts”, „Zivs pūst no galvas, valsts – no kroņa”, „Karaliene nevienam” un „Laiks izmēzt mēslus no pils”.

VAIRA. Meli! Mans preses sekretārs katru dienu mani iepazīstina ar presi. Tur nav bijis neviena tāda virsraksta.

DANIELS. Tavs preses sekretārs ir idiots. Viņš tevi iepazīstina tikai ar oficiālo presi, kur strādā tavi galma žurnālisti. Šis ir patiesais tautas viedoklis.

VAIRA. Jūs varētu mani uzrunāt vismaz uz jūs?

DANIELS. Nē.

VAIRA. Daniela kungs, jums ir bijusi traģiska bērnība vai kas?

IMANTS. Daniela kungs, turpiniet lūdzu.

DANIELS. Šo izdevumu auditorija ir divreiz lielāka par oficiālo mediju auditoriju, un tā turpina augt, neskatoties uz vajāšanu.

Vaira brīdi pārcilā izdevumus.

VAIRA. Uztraukumam nav pamata. Žurnālistiem patīk rakstīt slikto, cilvēkiem patīk to lasīt. Šodien tam tiks pielikts punkts.

IMANTS. Tas ir nākošais, par ko mēs gribējām ar tevi parunāt. (*Imants noliek Vairai priekšā papīra lapu.*)

VAIRA. Kas tas ir?

IMANTS. Pavēle par nāvessoda atcelšanu Lato Lapsam.

DANIELS. Un tūlītēju atbrīvošanu. Paraksti un sūti kurjeru uz centrālcietumu.

IMANTS. Palikusi mazāk kā stunda.

VAIRA. Ar savām publikācijām viņš ir aicināja tautu uz nemieriem, tiesa ir izlēmusi.

DANIELS. Šobrīd tava popularitāte ir viszemākā kopš kronēšanas brīža un Lato Lapsas visaugstākā. Nogaliniet viņu, un rīt tauta tevi vedīs uz nošaušanu.

VAIRA. Muļķības. Es esmu armijas virspavēlnieks! Neviens neies pret automātiem.

DANIELS. Atļaušos atgādināt, ka tu jau četrus mēnešus neesi karavīriem izmaksājusi algas. Vari minēt, kā pusē viņi nostāsies.

VAIRA. Izmaksāt algas dubultā.

DANIELS. Kas tu domā četrus mēnešus cilvēki neēdīs un ģimenes nebaros? Armija ir iztirgojusi pusi no sava bruņojuma. Ja karavīri nostāsies tavā pusē, tu dabūsi fakin pilsoņu karu.

IMANTS (*pasniedz Vairai pildspalvu.*) Mīļā.

VAIRA (*paņem pildspalvu, paņem pavēli, mirkli kavējas, tad noliek pildspalvu.*) Jūs maldāties, Daniela kungs! Šī pat vēstule! (*Paņem vēstuli, lasa.*) Es joprojām esmu ļoti priecīga un gandarīta, ka tieši Jūs esat Latvijas pirmā karaliene!

Daniels dodas prom.

VAIRAI. Nu pagaidiet, velns parāvis!

Daniels apstājas.

VAIRA. Es joprojām atceros Jūsu kronēšanas ceremoniju Doma baznīcā, atceros, kā likāt roku uz sirds un zvērējāt, ka darīsiet visu, lai Latvijas karaļvalsts zeltu un plauktu. To redzot es raudāju. To atceroties, es raudu vēl joprojām. Raudu no prieka. Saules mūžu Jums un Latvijai! (*Beidz lasīt.*) Tauta mani mīl!

Caur logu, to izsitot, ielido akmens, kurām apkārt aptīta papīra lapa. Vaira ar Imantu pieplok pie zemes. Daniels paceļ akmeni un notin papīru, izlasa.

DANIELS. Mirsti, kuce!

Vaira ceļas kājās, Imants viņai palīdz piecelties, noliek atpakaļ uz kājām krēslu, Vaira apsēžas.

VAIRA. Kā mums rīkoties, Daniela kungs?

DANIELS. Parakstiet pavēli pa priekšu.

Vaira paraksta pavēli. Imants paņem pavēli, iziet un atgriežas.

DANIELS. Jūs neesat no tautas. Ja jūs gribat, lai es jūs padaru kā vienu no tautas, darīsim sekojošo. Kopš šīs dienas jūs ēdīsiet kartupeļus, ar mizu. Klāt liksiet krējuma izstrādājumu divpadsmit procenti. Tu, Imant, dzersi Līvu alu, septiņgrādīgo. Vaira pīpēs Vinston, zilo. Frizūra. Tev, Vaira, būs violeti mati, mazliet apdeguši no ondulēšanas, no tiem karstajiem viļņiem. Mugurā. Mugurā tev būs tirgū pirktā spīdīga žakete un sintētiskā kleita no Ogres kājās. Apavi – izjukušas laiviņas no astoņdesmitajiem gadiem, ko nopirksim Humanas pa divi lati. Plus zeķbikses, zeķbikses nopirksim jaunas, pa trīspadsmit santīmi, arī Humanas. Imant, kāds tu būsi. Tev būs kājās Pradi botas, tirgū pirkti džinsi pa divpadsmit latiem, teiksi, ka tie ir no Armani. Galvā tev būs Chicago Bulls cepure. Ja tev nav saglabājusies, iedošu savējo. Un mugurā, protams, būs maika pa divi lati no Gerkena. Savā laikā nopirkta, tagad ar nelieliem caurumiņiem no mazgāšanas un gludināšanas.

VAIRA. Lupatlaši?

DANIELS. Klusu. Tātad šādā izskatā jūs iesiet uz Lido, BET jums pietrūks naudas pie kases. Tas jums būs jāparāda visai publikai. Ka jums pietrūkst naudas. Brīdi, kad jūs jau atteiksieties no vienas kotletes un kompotiem, uzradīsies viena sieviete, kura pieies klāt un teiks: „Tā taču ir mūsu karaliene!” Visi skatīsies uz jums, un sieviete jums iedos naudu par kotleti, aicinot blakus esošos cilvēkus jums samest naudu par kompotiem.

IMANTS. Vai nav par traku? Man kaut kā nepatīk tā ubagošana.

DANIELS. Tad apsēdies. Tātad Lido paēdīsiet, tad iesiet ārā. Mašīnas jums nav, iesiet ar kājām. Iešanai uz Lido izvēlēsimies dienu, kurā līs lietus.

VAIRA. Man sāp kājas.

DANIELS. Pensionāriem arī sāp kājas. Nākošnedēļ jums ir paredzēta vizīte Apvienotajā Karalistē un tikšanās ar karalieni Elizabetu II. Uz Londonu jūs lidosiet ar Ryanair ekonomiskajā klasē, līdzīgi ņemot tikai rokas bagāžu. Lidostā jūs sagaidīs delegācija un nogādās līdz hostelim. Lidmašīnā iepazīsieties ar dažiem latviešiem, kuri brauc uz Angliju strādāt. Parūpēsieties par to, lai delegācija uz centru aizved ne tikai jūs, bet arī pēc iespējas vairāk latviešu. Autobuss taču dārgs. Hostelī jūs dzīvosiet katrs savā istabā, jo lielās guļamtelpas ir sadalītas pa dzimumiem. Drēbes jums praktiski līdzīgi nebūs, jo somā būs šprotes ar rupjmaizi, ko par dārgāku naudu notirgosiet tiem pašiem Londonas latviešiem. Paēst centieties rīkotajās pieņemšanās un viesībās. Ja iespējams, palūdziet arī kaut ko līdzīgi ņemšanai vai vienkārši nemanāmi ieslidiniet kabatā. Nesmādjiet arī sudraba galda piederumus. Saskarsmē ar angļiem, runājiet lauzītā angļu valodā vai vislabāk nerunājiet nemaz. Pieņemšanā pie karalienes vairāk centieties ar viņu nofotografēties. Pēc tam salieciet bildes draugos. Noteikti izbrauciet ar divstāvu autobusu saitsiņgā un sabildējieties ar

karalieni vēlreiz vaska figūru muzejā, vēlams fotogrāfijā urbiniet karalienei degunu vai čamdiet krūtis. To arī ielieciet draugos.

VAIRA. Tas ir pretīgi.

DANIELS. Tas ir dabīgi. Tā dara. Pēc mēneša 18. novembris. Iesaku jau laicīgi domāt par runu. Pie runas teksta strādāsim kopā, bet skaidrs, ka bez ēēē, iba, karoči, tjipa, ahujeji un pizdeģ neiztiksim. Pietiks jums izlikties. Runāsiet tā, kā runā tauta. Tātad rītdien pulksten astoņos no rīta iesiet pie mana ofisa. Bez šoferā, bez miesassarga. Turpināsim tālāk slīpēt jūsu manieres un tēlu.

IMANTS. Drīkst jautājumu? Kādā krāsā tā Chicago Bulls cepurīte – melna vai sarkana?

DANIELS. Astoņos pie ofisa. (*let prom, apstājas.*) Atcerieties, šovakar nedrīkstat mazgāties un zobus tīrīt. Ūdeni turpmāk nesīsiet no āra ar spaiņiem. Jautājumi?

VAIRA. Tauta mani mīlēs?

DANIELS. Mīlēs. Jūsu majestāte?

VAIRA. Jā.

DANIELS. Kādu grāfa titulu... Varētu?

11. aina. Prezident, uzsit dūri galdā!

Kabinetā pie galda sēž Valdis, 55 gadus vecs Latvijas valsts prezidents un raksta. Kabinetā ienāk Valda sekretāre Ilze.

ILZE. Prezidenta kungs, man ir divas ziņas. Pirmā – zvanīja jūsu sieva. Viņa teica, lai jūs ieslēdzat telefonam skaņu. Otrā – ieradies ir Zvejnieka kungs.

VALDIS. Zvejnieka kungs!

ILZE. Viņš stāv aiz durvīm.

Valdis māj, lai Ilze pienāk tuvāk, Ilze pienāk.

VALDIS (*čukstus.*) Kurš viņu ielaida?

ILZE (*čukstus.*) Es nezinu.

VALDIS (*čukstus.*) Ko viņš grib?

ILZE (*čukstus.*) Tikties ar jums.

VALDIS (*čukstus.*) Jā, bet par ko?

ILZE (*čukstus.*) Viņš neteica.

VALDIS (*čukstus.*) Viņš ir viens?

ILZE (*čukstus.*) Viens.

Valdis nopūšas, apsēžas, sakārto priekšmetus uz galda.

VALDIS. Labi. Aiciniet viņu iekšā.

Ilze atver durvis, kabinetā ienāk Zvejnieka kungs, aptuveni 58 gadus vecs ietekmīgs cilvēks. Valdis pieceļas, sarokojas ar Zvejnieka kungu.

VALDIS. Sveicināti Zvejnieka kungs, jums patīk negaidīti ierasties.

ZVEJNIEKS. Jums patīk ilgi strādāt.

VALDIS. Jau taisījos doties mājās.

ZVEJNIEKS. Es ilgi jūs neaizkavēšu.

VALDIS. Sēdieties. (*Ilzei.*) Varat iet.

Ilze iziet, Zvejnieka kungs apsēžas, Valdis apsēžas.

ZVEJNIEKS. Man nepatīk gari runāt. Tev ir problēmas?

VALDIS. Man šķiet mēs neesam uz „tu”.

ZVEJNIEKS. Aizver muti un atbildi. Tev ir problēmas?

VALDIS. Kādas problēmas?

ZVEJNIEKS. Valdi, daviai, nesāc. Tu zini par ko es runāju.

VALDIS. Es nezinu. Paskaidrojiet lūdzu.

ZVEJNIEKS. Valdi, tu ko dari?

VALDIS. Runāju ar jums.

ZVEJNIEKS. Valdi, nav īstais brīdis jokoties. Man šķiet mēs šeit risinām valstiski svarīgu jautājumu.

VALDIS. Es atvainojos, kas jūs būtu?

ZVEJNIEKS. Kā lūdzu?

VALDIS. Kas jūs tāds būtu? Es esmu valsts prezidents. Es nezinu, kas jūs tāds esat. Jūs esat ministru prezidents? Jūs esat ministrs? Jūs esat Saeimas deputāts? Kādu valstiski svarīgu lietu jūs, pilsoni Zvejniek, gribat apspriest?

Zvejnieka kungs no kabatas izņem glāzi un turpmāk runā tajā, tādejādi tiek pārveidota viņa balss.

ZVEJNIEKS. Kas es esmu? Es esmu cilvēks, kurš var izdrāzt tavu sievu, un tu blakus stāvēsi miera stājā. Tas es esmu.

VALDIS. Gribu minēt, ka Zvejnieka kungs ir pielicis mutei priekšā glāzi, lai pārveidotu savu balsi.

ZVEJNIEKS. Trīs kancelejas darbinieki redzēja, kā Zvejnieka kungs tikko aizgāja. Zvejnieka kungs ir prom un nu, Valdi fakin Zatler, paskaidro kāpēc tu joprojām par ministru prezidentu neesi nosaucis Krastiņu?

VALDIS (*pieceļas.*) Pazūdiet no mana kabineta!

Zvejnieks no kofera izvelk pabiezu mapi un noņem uz galda. Kabinetā ienāk Ilze.

ILZE. Zatlera kungs, man izsaukt apsardzi?

Valdis šķirsta mapi.

VALDIS. Viss kārtībā, Ilze, varat iet.

Ilze iziet.

VALDIS. Kur jūs to dabūjāt?

ZVEJNIEKS. Nav svarīgi, kur es to dabūju, svarīgi ir tas, kam es varu to nodot tālāk.

Valdis turpina šķirstīt mapi.

ZVEJNIEKS. Katram savi tarakāni kā teikt.

Valdis turpina šķirstīt.

ZVEJNIEKS. Man nav daudz laika, prezidenta kungs, es tikai gribu atgādināt jūsu pienākumus, kuri paredz to, ka pēc vēlēšanām prezidents par valdības veidotāju uzaicina visvairāk balsu ieguvušās partijas līderi. Pirmdien jūs nosauksiet Krastiņa kungu. Uz redzēšanos.

Zvejnieks ieliek koferī glāzi, uzliek galvā cepuri un dodas uz izeju.

VALDIS. Es nenosaukšu.

ZVEJNIEKS (*apstājas.*) Nesapratu.

VALDIS. Es nenosaukšu par valdības veidotāju Krastiņa kungu.

ZVEJNIEKS. Man šķiet jūs īsti neizprotat situāciju.

VALDIS. Es ļoti labi izprotu situāciju.

ZVEJNIEKS. Iedodat to mapi palasīt savai sievai.

VALDIS. Tas neko nemainīs.

ZVEJNIEKS. Es pats viņai to nodošu.

VALDIS. Es nenosaukšu Krastiņa kungu, es nenosaukšu jūsu znotu. Latvija nav un nebūs jūsu ģimenes privātīpašums. Lūdzu atstāriet manu kabinetu un nenāciet atpakaļ.

ZVEJNIEKS. Latvija grib būt mans privātīpašums.

VALDIS. Ejiet prom un nenāciet atpakaļ! Apsardze!

ILZE (*ienāk kabinetā.*) Prezidenta kungs, apsardze ir aizgājusi!

VALDIS. Kā aizgājusi? Zvaniet policijai!

ILZE. Viņi paņēmuši līdzī telefonus.

VALDIS. Skrieniet uz iecirkni!

ILZE. Durvis aizslēgtas!

ZVEJNIEKS. Pierakstiet preses relīzi, Ilze.

VALDIS. Ejiet, izkāpiet pa logu!

ZVEJNIEKS. Ilze, nevajag.

VALDIS. Ilze, ejiet!

ZVEJNIEKS. Ilzei arī savi tarakāni. Ilze mums mīl apmeklēt svingeru klubus. Atvilkt nervus kā teikt. Šausmas.

VALDIS. Tā ir taisnība, Ilze?

Ilze klusē.

ZVEJNIEKS. Vēlaties foto paskatīties?

ILZE (*dodas pie galda, Valdim.*) Piedodiet, piedodiet. (*Ilze apsēžas, paņem lapu un pildspalvu.*)

ZVEJNIEKS. Nu tā, pieraksti. Balstoties uz 11. Saeimas vēlēšanu rezultātiem, valsts prezidents Valdis Zatlers valdību aicina veidot...

Valdis pieskrien no mugurpuses klāt Zvejnieka kungam un iesit divreiz pa kaklu. Zvejnieka kungs nokrīt, sāk raustīties, laist putas pār lūpām, pārstāj kustēties.

ILZE. Ko jūs izdarījāt?

VALDIS. Es... nezinu.

ILZE. Zvejnieka kungs, beidziet izlikties.

VALDIS. Pārbaudiet pulsu.

ILZE. Pats pārbaudiet! Jūs taču esat ārsts.

VALDIS. Jā, pareizi.

Valdis uzliek pirkstus uz Zvejnieka kunga miega artērijas. Pieceļas.

VALDIS. Kaput.

ILZE. Un tagad?

VALDIS. Viss cauri.

Valdis savāc mantas savā koferī.

ILZE. Kur jūs, prezidenta kungs.

VALDIS. Uz policiju.

ILZE. Prezidenta kungs, jūs esat varonis.

VALDIS. Vaina tika uz mani.

ILZE. Kādu vaina?

VALDIS. Tā, kas tur uz grīdas!

ILZE. Paklausieties, neviens taču nezina, ka viņš šeit bijis.

VALDIS. Kā nezina? Apsardze?

Ilze paceļ Zvejnieka kunga portfeli, izvelk divas aploksnes, izpēta saturu.

ILZE. Nu re – viens apsargs pedofils, otrs sievu krāpj. Katram savi tarakāni.

VALDIS. Jūs taču nedomājat...

ILZE. Tieši to, Zatlera kungs, es arī domāju.

Satumsums. Kad gaisma atkal uzdziest, Valdis stāv asiņainā ķitelī ar zāģi rokā, rokās viens melns plastmasas maiss, blakus vēl divi.

VALDIS. Nē... nē. (*Apsēžas un saķer galvu rokās*)

ILZE. Nāciet, prezidenta kungs!

VALDIS (*groza galvu.*) Nē, nē, nē, nē.

ILZE. Ejam.

Ilzei izdodas Valdi piesliet kājās un izvest no kabineta.

Pēdējā epizode. Izglāb Latviju.

Viesistaba. Uz dīvāniņa sēž Vaira, 73 gadus veca sieviete. Krēslā atlaidies Guntis, 72 gadus vecs vīrietis. Dīvāniņam priekšā galds uz kura šķīvis ar pīrādziņiem, šķīvis ar cepumiem.

VAIRA (*pabaksta Gunti.*) Neguli.

GUNTIS (*pamostas.*) Jau atnāca?

VAIRA. Nē, vēl.

Guntis sakrusto rokas uz krūtīm un aizver acis.

VAIRA. Tu pagulēt atnāci?

Guntis ceļas kājās.

VAIRA. Uz kurienu tu?

GUNTIS (*ejot uz izeju.*) Nu ja jau tu man neļauj šeit gulēt, iešu uz savu dzīvokli.

VAIRA. Nu pagaidi. Nāc atpakaļ. Pastāsti man recepti šitiem cepumiem. (*Vaira paņem cepumu, ēd.*)

Guntis iet atpakaļ apsēsties.

VAIRA (*ēd.*) Ļoti garšīgi.

GUNTIS (*apsēžas.*) Domā es zinu? Aina cepa.

VAIRA. Palūdz, lai viņa uzraksta uz lapiņas un ienes man, vai arī es pati nokāpšu pakaļ.

GUNTIS. Uzzvani viņam vēlreiz.

VAIRA. Es jau zvanīju. Neceļ.

GUNTIS. Uzzvani vēlreiz.

VAIRA. Tikko jau zvanīju.

GUNTIS. Tas bija desmit minūtes atpakaļ.

VAIRA. Piecas.

GUNTIS. Desmit.

VAIRA. Piecas. Tajā brīdi gulēji.

GUNTIS. Nu labi. Uzzvani tik un tā.

VAIRA. Ko tu pats nezvani?

GUNTIS. Es jau viņu tā nepazīstu.

VAIRA. Un es viņu TĀ pazīstu.

GUNTIS. Jā. Tevi jau viņš ārstēja, ne mani.

VAIRA. Nu un tad? Tu esi vīrietis.

GUNTIS. Nu un tad?

VAIRA. Nevari lietas nokārtot?

GUNTIS. Tā bija tava ideja visiem te sanākt.

VAIRA. Jā, manējā. Man vienmēr viss jādara? Vīrietis.

GUNTIS. Zin, ja tu sāc apvainot, es eju prom.

VAIRA. Tad Latvija tev, es atvainojos par izteicienu, pie kājas!

GUNTIS. Man? Viņš ir tas, kurš kavē.

VAIRA. Un tu kad biji prezidents, tu nekad nekavēji?

GUNTIS. Un tu?

VAIRA. Es tev jautāju!

GUNTIS. Es tev!

VAIRA. Zin, nav brīnums, ka mums tev viss iet uz grunti!

GUNTIS. Kā tad to saprast?

VAIRA. Pa tiem padomju laikiem jūs esat tā pieraduši neko nedarīt...

GUNTIS. O o o, atradusies strādātāja! Mēs atšķirība no jums zaķpastalām, Latvijā palikām. Un Sibīrijā bijām, un pēc tam atgriezāmies, un dzīvojām šeit un svīdām par Latviju!

VAIRA. Var just, smird vēl joprojām.

Zvans pie durvīm. Vaira ar Gunti turpina sēdēt. Zvans vēlreiz.

GUNTIS. Atver. Tavs dzīvoklis, smaržīgā.

Vaira pieceļas, atver durvis un ielaiž Valdi, 55 gadus vecu vīrieti.

VALDIS. Es ļoti atvainojos. (*Gērbj nost mēтели.*) Preses konference.

VAIRA. Nekas, nekas.

VALDIS (*iet apsēsties.*) Centos cik ātri varēju, bet nu jūs jau zināt.

VAIRA (*apsēžas.*) Nu tad mēs varam sākt?

VALDIS. Pagaidiet. Man arī ir kaut kas ir. (*Valdis izvelk no somas lietuviešu balzāmu 999.*)

GUNTIS. Tu ko?

VALDIS. Kas ir?

GUNTIS. Tu ko atnesi?

VAIRA. Lietuviešu precī!

GUNTIS. Liec atpakaļ!

VAIRA. Vienkārši apbrīnojami.

Valdis ieliek pudeli atpakaļ somā un noliek uz zemes.

GUNTIS. Tāpēc jau mums te viss iet uz grunti.

VAIRA. Labi, sāksim. Ierašanās iemesls ir vienkāršs. Valstī ir nelaime. Mēs šeit esam sanākuši, lai mēģinātu to novērst. Piekrītat?

Valdis ar Gunti pamāj ar galvu.

VAIRA. Kā mēs to darīsim. Pavisam vienkārši. Uz brīdi iedomāsimies, ka mūsu katra personīgais, lielais un vienīgais sapnis ir laimīgi un pārtikuši Latvijas iedzīvotāji Latvijas valstī.

VALDIS. Kad?

VAIRA. Pēc iespējas ātrāk.

GUNTIS. Latvijas iedzīvotāji – tu domā arī krievus?

VAIRA. Bez viņiem mūsu baigi maz sanāks, tikai 1,3 miljoni.

GUNTIS. Jā, divi miljoni tomēr labāk skan.

VAIRA. Aizveram acis.

VALDIS. Pagaidi, a kāpēc mums to iedomāties?

GUNTIS. Tu jau iedomājies laimīgus un pārtikušus lietuviešus.

VALDIS. Tu tagad to līdz kapa malai atcerēsies?

GUNTIS. Atcerēšos gan.

VAIRA. Viss! Stop! Tātad kāpēc to iedomāties? Ja mēs to iedomāsimies un padarīsim to par mūsu sapni, tad mēs gribēsim to īstenot. Ja mēs to īstenojam, tad mūs mīlēs un cienīs ne tikai divi miljoni Latvijas iedzīvotāju, bet apbrīnos arī pasaule.

GUNTIS. Bet tad jau sanāk, ka mēs varētu iedomāties arī par citiem. Tagad mēs iedomājamies par latviešiem un padarām viņus laimīgus, un tad mēs braucam visur, kur grib un maksā, lai mēs iedomātos par viņiem.

VAIRA. No sākuma tiks galā ar latviešiem. Aiztaisām acis. Par mūsu katra sapni kļūst laimīgi un pārtikuši Latvijas iedzīvotāji Latvijas valstī.

Guntis, Vaira un Valdis atver acis.

VAIRA (*paņem kladi un bločiņu.*) Es pierakstu idejas.

GUNTIS. Kāpēc tu?

VAIRA. Es pirmā pieteicos.

VALDIS. Kāpēc mums idejas jādomā?

VAIRA. Visi domās! Skaidrs? Pirmā ideja.

GUNTIS. Mums vajag kapitālu. Bez kapitāla nekas nesanāks. Un mums vajag savu kapitālu. Tā pati Nokia. Ko viņi no sākuma darīja?

VALDIS. Gumijniekus ražoja.

GUNTIS. Nē, no sākuma papīru ražoja, tad nopirka gumijnieku ražotni un tad kabeļu ražotni. Tikai gandrīz pēc simts gadiem viņi sāka telefonus štancēt.

VALDIS. Nu tad pēc simts gadiem Līgatnes papīrfabrika kosmosa kuģus ražos.

VAIRA. Pēc simts gadiem neder.

GUNTIS. Vajag tagad naudu.

VALDIS. Jā, aiziesim paņemsim.

GUNTIS. Tieši tā. Aiziesim paņemsim.

VALDIS. Nozagsim?

GUNTIS. Jā.

VAIRA. No kā tad?

GUNTIS. No visiem. Pa santīmam no katra konta visā pasaulē. Neviens nejutīs. Ja jutīs, tad neatradīs. Darīsim to no Ķīnas. Vajag tikai hakerus. Kā to naudu legalizēt? Nu pajautāsim Aivaram, Andrim.

VALDIS. Nu labi, bet ko mēs ražosim?

GUNTIS. Mākoņus. Visu naudu mākoņu ražošanas un transportēšanas programmā.

VAIRA. Gunti.

GUNTIS. Nu?

VAIRA. Tu debils esi?

GUNTIS. Četrdesmit procentiem jeb 2,8 miljardiem cilvēku trūkst ūdens. Mums ūdens pietiek. Pirsim vēl no kaimiņiem. Visu mākoņos un prom.

VALDIS. Gunti, viena problēma.

GUNTIS. Nu?

VALDIS. Tos mākoņus, kā tu tos taisies vadīt?

GUNTIS. Nu tas mums ir jāizgudro. Neviens neteica, ka būs viegli. Pieraksti.

VAIRA (*pieraksta.*) Tālāk.

VALDIS. Latvija – pasaules hospitālis.

GUNTIS. Super, visus kroplus šurp!

VALDIS. Tu paklausies. Pēc divdesmit gadiem vidējais vecums Eiropā būs piecdesmit trīs gadi, šobrīd ir trīsdesmit. Un cilvēki gribēs dzīvot ilgāk. Ko mēs darām? Sākam vairāk uzņemt medicīnas studentus. Atjaunojam mūsu sanatorijas, ceļam jaunas. Sākam reklamēties. Paņemsim uz cenu un kvalitāti.

VAIRA (*pieraksta.*) Latvija – pasaules hospitālis.

GUNTIS. Tava ideja.

VAIRA. Viss, kas mums nepieciešams, ir ietverts šajās rindās. „Tomēr vēl pēc simtiem gadu/Atminējās Lāčplēša;/Tas priekš tautas nebij miris/Zelta pili gulēja/Daugavā tur apakš salas,/Tuvu klāt pie Lielvārdes.” Citāta beigas. Andrejs Pumpurs.

VALDIS. Ģeniāli.

GUNTIS. Cepuri nost, nav ko teikt.

VALDIS. Gunti, kā mums tas neienāca prātā?

GUNTIS. Var redzēt – kultūras cilvēks.

VALDIS. Ceturtā atmoda.

GUNTIS. Tas būs skaisti.

VALDIS. Barikādes.

GUNTIS. Uzorganizēsim.

VALDIS. Omon.

GUNTIS. Noīrēsim.

VALDIS. Godmanis.

GUNTIS. No Briseles atsauksim.

VALDIS. Un Lāčplēsis.

GUNTIS. Arēnā Rīga.

VALDIS. 9. maijā!

GUNTIS. Zvanam Mārai Zālītei.

VALDIS. Lai sāk rakstīt!

VAIRA. Kungī, jūs mani esat ne tā sapratuši. Pumpurs mums diezgan precīzi norāda, kur meklējams Lāčplēsis – „Daugavā tur apakš salas,/Tuvu klāt pie Lielvārdes.” (*Vaira izvelk mapīti un noliek uz galda.*) Te es esmu savākusi Daugavas kartes pirms HESu celtniecības un atzīmējusi iespējamās Lāčplēša kapa vietas.

VALDIS. Tu to kādam jau pastāstīji?

VAIRA. Jūs esat pirmie.

VALDIS. Ļoti labi. Iedod man mapi.

VAIRA. Kāpēc?

VALDIS. Iedod man paskatīties.

VAIRA. Man nepatīk tavs tonis.

GUNTIS. Iedod Valdim paskatīties.

Vaira iedod Valdim mapi, Valdis to ieliek somā.

VAIRA. Eu!

VALDIS. Un vairs nerunā šito apkārt.

GUNTIS. Gribi, lai tev vecuma marasmu piesien?

VALDIS. Lāčplēša kaps!

VAIRA. Bet ja mēs nebūsim traki, tad jau nekas nebūs! Mēs atrodam Lāčplēsi un klonējam.

GUNTIS. Un?

VAIRA. Uzveicam pasaulē terorismu. Bet tas nav viss. Ar Lāčplēša genofondu mēs uzlabojam Latviešu tautas genofondu.

GUNTIS. Super! Būs mums ausaini bērni. Ziemā cepures nevajadzēs.

VAIRA. Zini, tie tavi mākoņi nav labāki!

GUNTIS. Uzmini kuru no mums ieliktu trako namā!

VALDIS. Labi, pieraksti – klonējam Lāčplēsi.

Vaira pieraksta.

VALDIS. Nolasi, kas mums ir.

VAIRA. Stumdām mākoņus, klonējam Lāčplēsi un padarām Latviju par slimnīcu.

GUNTIS. Man patīk savēja.

VAIRA. Man Valda.

VALDIS. Man laikam... neviena.

VAIRA. Nu tad...

GUNTIS. Neko.

VALDIS. Ja nu vienīgi...

Vaira katram izdala pa Sasildīsim Latviju T kreklam, katrs uzvelk un pieceļas kājās un novelk parūkas.

Satumsums. Beigas.